

betænkningen, side 97–104. Der har ikke kunnet opnås enighed i udvalget om udformningen af *det såkaldte indikationskrav*. Et *flertal* på 5 medlemmer har foreslået, at dette krav udformes således, at det skal være en betingelse, at indgrebet er af »væsentlig« betydning for efterforskningen. Et *mindretal* finder en sproglig stramning i lovteksten nødvendig og foreslår derfor, at ordlyden ændres til: »afgørende« betydning.

Justitsministeriet finder, at det af lovens tekst så klart som muligt bør fremgå, at telefonaflytning m.v. ikke er et almindeligt efterforskningsmiddel, og at det således kun bør bringes i anvendelse, hvor der er et klart efterforskningsmæssigt behov herfor. Selv om det – når det drejer sig om de konkrete sager, der forelægges domstolene til afgørelse – næppe medfører større afvigelser i resultaterne, finder justitsministeriet det derfor rigtigst i lovteksten at anvende den af mindretallet foreslåede formulering, der klarere tilkendegiver den generelle vurdering af indgrebets almindelige karakter.

2.4.3. Der er i udvalget enighed om, at der ved vurderingen af, om der bør ske telefonaflytning m.v., ikke blot bør tages hensyn til kriminalitetens karakter og indgrebets betydning for efterforskningen, men tillige til den krænkelse og ulempe, som indgrebet må antages at forvolde den eller de personer, som det rammer.

Udvalget stiller på denne baggrund forslag om, at der i loven (som § 782, stk. 1) indsættes en udtrykkelig *proportionalitetsregel*, på samme måde som det er sket i forbindelse med de senere års reformer af reglerne om varetægtsfængsling, isolation m.v. Efter udvalgets forslag må et indgreb i meddelelshemmeligheden ikke foretages, såfremt det efter indgrebets formål, sagens betydning og den krænkelse og ulempe, som indgrebet må antages at forvolde den eller de personer, som det rammer, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Justitsministeriet kan tiltræde udvalgets synspunkter vedrørende behovet for en udtrykkelig proportionalitetsregel. Lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed.

2.5. Spørgsmålet om *kompetencen* til at træffe bestemmelse om telefonaflytning m.v. er omtalt i betænkningen, side 69 ff.

Udvalget finder, at man bør opretholde den gældende kompetenceordning, hvorefter kompetencen ved alle indgreb i meddelelshemmeligheden henhører under *retten*.

I tilfælde, hvor øjemedet ellers ville forspildes, er der dog efter udvalgets opfattelse ikke nogen betænkelighed ved at give politiet kompetence til

at foretage indgrebene, når det sikres, at spørgsmålet om godkendelse af indgrebet hurtigt forelægges retten til afgørelse, og at denne afgørelse træffes under de samme processuelle garantier som en forudgående forelæggelse for retten. Udvalget har udformet kompetencereglen i § 783 i overensstemmelse hermed. I de særlige tilfælde, hvor *politiet* ved »*periculum in mora*« (øjemedet ville ellers forspildes) har iværksat indgrebet uden retskendelse, skal politiet snarest muligt og senest 24 timer fra iværksættelsen forelægge sagen for retten til afgørelse. Rettens afgørelse skal angå både spørgsmålet, om betingelserne var opfyldt ved indgrebets iværksættelse, og spørgsmålet om indgrebets eventuelle opretholdelse. Det foreslås i den forbindelse, at retten skal give indberetning til justitsministeriet, hvis det ved en sådan kontrol konstateres, at betingelserne for indgrebets foretagelse ikke var til stede. Herved gives der bl.a. justitsministeriet mulighed for disciplinær eller anden indgriben.

Med hensyn til *formen for rettens afgørelse* foreslås det i § 783, stk. 1, bl.a., at der ligesom i dag skal være tale om en kendelse, hvilket navnlig har den betydning, at rettens beslutning om indgrebets foretagelse skal begrundes, og § 783, stk. 1, foreskriver i den forbindelse, at retten skal anføre de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå det støttes, at betingelserne for indgrebet er opfyldt. Udvalgets udkast til § 783 i retsplejeloven indeholder herudover forskellige formkrav vedrørende tidsfrister, angivelse af de pågældende telefonnumre, lokaliteter m.v.

Udvalget har særligt drøftet, om der som noget nyt bør medvirke *advokater* ved rettens behandling af spørgsmål om indgreb i meddelelshemmeligheden. Der henvises til betænkningen, side 75–87. Der har ikke kunnet opnås enighed i udvalget på dette punkt.

Et flertal på 5 medlemmer finder (betænkningen, side 76 ff), at indgreb i meddelelshemmeligheden er af så alvorlig karakter, at de kun bør tillades efter grundig overvejelse i retten, hvorunder argumenterne både for og imod indgrebets foretagelse er blevet fremhævet. Hertil kommer, at indgrebene foretages hemmeligt og altså uden mulighed for, at de personer, som indgrebene rammer, efter iværksættelsen kan protestere og herunder forelægge deres synspunkter for retten. Herved adskiller sager om indgreb i meddelelshemmeligheden sig fra andre afgørelser inden for strafferetsplejen, hvor retten uden kontradiktorisk behandling tager stilling til en anmodning fra politiet. Der er derfor efter flertallets opfattelse behov for at undergive spørgsmål om indgreb i meddelelshemmeligheden